

RADNI ODNOSI

1. Za obavljanje poslova ugovorenih ugovorom o radu zdravstvena nesposobnost trajnog karaktera može biti razlog redovitog osobno uvjetovanog otkaza.

Iz obrazloženja:

U revizijskom stadiju postupka spora je pravilna primjena odredaba čl. 107. (114.), st. 1. Zakona o radu (u daljnjem tekstu: ZR) te pravilna ocjena suda u odnosu na opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu i pravilna primjena odredbe čl. 122., st. 1. ZR-a u odnosu na odluku o vraćanju tužitelja na posao.

Pravilno je pravno shvaćanje nižestupajnskih sudova da u okolnostima konkretnog slučaja nisu bili ispunjeni propisani uvjeti za donošenje odluke o izvanrednom otkazu ugovora o radu. Prema odredbi čl. 107. (114.), st. 2. ZR-a poslodavac i radnik imaju opravdani razlog za otkaz ugovora o radu sklopljenog na neodređeno ili određeno vrijeme, bez obveze poštovanja propisanog ili ugovorenog otkaznog roka (izvanredni otkaz), ako zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa ili neke druge osobito važne činjenice, uz uvažavanje svih okolnosti i interesa objiju ugovornih stranaka, nastavak radnog odnosa nije moguć.

Revidenti osnovano ukazuju da poslodavac može izvanredno otkazati ugovor o radu i zbog razloga koji se ne nalaze u skrivenom ponašanju radnika, međutim predmetni slučaj nije takve

naravi. Radi se, naime, o takvom razlogu za otkaz koji je izričito naveden u čl. 106. (113.) ZR-a kao razlog za redoviti otkaz ugovora o radu, a ta odredba Zakona je povoljnija za radnika i ima prednost u primjeni.

Naime, u konkretnom slučaju razlozi koji tere te tužitelja nalaze se u činjenici što isti ne udovoljava zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, za radno mjesto „metalizacija“ time što je nesposoban prema toč. 19. Pravilnika o poslovima s posebnim uvjetima rada (N.N., br. 5/84.), što je kod tužitelja utvrđeno još 1993., što znači razlog svoje trajne zdravstvene nesposobnosti za rad u buci ne udovoljava posebnom uvjetu za obavljanje poslova na radnome mjestu za koje ima sklopljen ugovor o radu. Zbog svoje zdravstvene nesposobnosti očito trajnog karaktera ne može i ne smije izvršavati njegova skrivenog postupanja ili ponašanja, pa isti ne mogu predstavljati opravdani razlog za izvanredni otkaz ugovora o radu, a ni osobito važnu činjenicu zbog koje bi radni odnos trebao prestati izvanrednim otkazom. Takvi razlozi opravdavaju jedino donošenje redovitog osobno uvjetovanog otkaza kojeg propisuje odredba čl. 106. (113.) ZR-a uz poštovanje zaštitnih klauzula iz st. 2. - 4. iste zakonske odredbe koje prilikom takvog otkaza štite radnike, a kakav je otkaz tuženik očito imao namjeru uručiti tužitelju kada se savjetovao s radničkim vijećem dana 27. travnja 2009.

Vrhovni sud RH, revr. 1074/II od 12.2.2013.

2. Radniku koji u javnosti iznosi neistinite podatke o poslodavcu može biti otkazan ugovor o radu.

Iz obrazloženja:

Predmet revizijskog razmatranja u sklopu revizijskog razloga pogrešne primjene materijalnog prava svodi se na ocjenu pravilnosti i zakonitosti odluke o izvanrednom otkazu ugovora o radu što ga je tuženik tužitelju dao 21. studenoga 2007. godine na temelju odredbe čl. 107. (114.) Zakona o radu (u daljnjem tekstu: ZR).

Pobijanom drugostupanjskom presudom odbijen je tužiteljev tužbeni zahtjev kao neosnovan jer je sud ocijenio da je tuženik, kao poslodavac, dokazao da su u konkretnom slučaju bile ispunjene zakonske pretpostavke iz čl. 107. ZR-a, odnosno čl. 114., st. 1. pročišćenog teksta ZR-a, pa je zakonita tuženikova odluka od 21. studenoga 2007. godine kojom je tuženik tužitelju otkazao ugovor o radu. Drugostupanjski sud je ocijenio da tužiteljevo ponašanje kojim je preko medija iznosio neistinite podatke i prikazivao tuženika u javnosti kao trgovačko društvo u kojem gotovo vlada anarhija, jer ne postoji radničko vijeće ili sindikat, a direktor odbija primiti radnike, zbog čega radnici ne mogu nikako ostvariti svoja prava kod poslodavca, predstavlja osobito važnu činjenicu zbog koje nastavak radnog odnosa tužitelja kod tuženika nije moguć.

Vrhovni sud RH, revr. 480/13-2 od 28.8.2013.

3. U slučaju stečaja poslodavca, uvjet za isplatu neisplaćenih potraživanja radnika je podnošenje zahtjeva u zakonskom roku od 30 dana.

Iz obrazloženja:

Osporenim rješenjem odbijena je žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Agencije za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca, ... od 31. ožujka 2010., kojim je odbijen zahtjev tužiteljice za isplatu potraživanja u slučaju stečaja poslodavca. Prema stanju spisa predmeta proizlazi da je tužiteljici radni odnos kod poslodavca Č.-P. d.o.o. prestao 22. veljače 2009. nakon otvaranja stečaja, da je tužiteljica bila u radnom odnosu kod poslodavca u vremenu kad se isplaćuju potraživanja sukladno Zakonu o osi-

guranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca (N.N., br. 86/08.). Stečajni postupak nad dužnikom otvoren je rješenjem Trgovačkog suda u B., broj: ST-48/08-28 dana 19. siječnja 2009. Potraživanja su priznata pred Trgovačkim sudom u B. 19. veljače 2009. i tužiteljici je po osnovi potraživanja na ime otpremnine priznat iznos od 7.083,86 kn, dok je ostatak od 19. 066,14 kn osporio stečajni upravitelj te je tužiteljica upućena da prava u odnosu na ostatak potraživanja ostvari u parničnom postupku.

Tužiteljica je 20. svibnja 2009. prvi put podnijela zahtjev za ostvarivanje prava na neisplaćena potraživanja zbog stečaja poslodavca, i to za otpremninu, pa je prvostupanjsko tijelo zaključkom od 3. rujna 2009. odbacilo njezin zahtjev jer je propustila zakonski rok od 30 dana za predaju zahtjeva propisan čl. 17., st. 2. Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca. Naime, tom je odredbom propisano da se zahtjev za ostvarenje prava na neisplaćena potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca podnosi u roku od 30 dana od dana kada ih je na isplatnom ročištu u stečajnom postupku priznao stečajni upravitelj, a nije ih osporio niti jedan stečajni vjerovnik.

Iz spisa, nadalje, proizlazi da je tužiteljica ponovno 22. ožujka 2010. godine podnijela zahtjev, i to za otpremninu u onom dijelu koji je nesporan i priznat na ispitnom ročištu 19. veljače 2009., dakle, ponovno izvan roka utvrđenog navedenom odredbom čl. 17., st. 2. Zakona.

S obzirom na činjenicu da je ispitno ročište održano 19. veljače 2009., a da je tužiteljica zahtjev podnijela 20. svibnja 2009. i 22. ožujka 2010., proizlazi da zahtjevi nisu podneseni u zakonom propisanom roku, pa stoga tužiteljica ne ostvaruje prava osigurana navedenim Zakonom.

Visoki upravni sud RH, Su-7770/10 od 5.6.2013.

4. Hrvatski sudovi i upravna tijela dužna su izvršiti konačnu i obvezujuću presudu Europskog suda za ljudska prava.

Iz obrazloženja:

Ustavni sud ponavlja opća ustavnopravna stajališta o obvezama sudova pri izvršenju presuda Europskog suda u kojima je utvrđena povreda

prava nepravilno suđenje u smislu članka 6. Konvencije u kaznenim postupcima i u drugim postupcima u kojima se primjenjuju odredbe ZKP-a.

1. U pitanjima izvršenja presuda Europskog suda domaća sudska praksa mora se izgrađivati tako da uvažava međunarodne pravne obveze koje za Republiku Hrvatsku proizlaze iz Konvencije.
2. Ustavnopravna osnova za izvršenje presuda Europskog suda u Republici Hrvatskoj sadržana je u članku 46., stavku 1. Konvencije u vezi sa člancima 115., stavkom 3. i 134. Ustava. Nadležni sudovi obvezni su u svojim odlukama tu ustavnopravnu osnovu naznačiti uvijek kad je riječ o postupku izvršenja presuda Europskog suda zajedno s pravnom osnovnom domaćeg prava mjerodavnom za konkretan slučaj.
3. Presuda Europskog suda u kojoj je utvrđena povreda konvencijskog prava uvijek je „nova činjenica“ koja mora dovesti do ispitivanja osnovanosti zahtjeva podnositelja za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Europskog suda (prema članku 502. ZID KKP/11: zahtjeva za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju konačne presude Europskog suda), ako takav zahtjev bude podnesen.
4. Nadležni sud ovlašten je ispitati u svakom pojedinom slučaju je li takav zahtjev osnovan ili ne. Drugim riječima, zahtjev nije dopušteno odbaciti.
5. Ispitivanje osnovanosti zahtjeva mora biti utemeljeno na osobitim okolnostima konkretnog slučaja (u prvom redu na prirodi

djela i/ili težini kazne) i na utvrđenjima o povredama i razlozima za ta utvrđenja koji su sadržani u presudi Europskog suda te na sudskoj praksi tog suda.

6. Nadležni sud ovlašten je nakon ispitivanja osnovanosti zahtjeva taj zahtjev odbiti ili prihvatiti. U slučaju njegova odbijanja zbog neosnovanosti, pravila o „vidljivosti pravde“ i „održavanju legitimnog povjerenja građana u državu i pravo koje ona stvara“, inherentni vladavini prava, traže od nadležnog suda da pokaže kako postoje okolnosti za njegovo odbijanje i da ih dostatno obrazlože. Budu li te pretpostavke ispunjene, odbijanje zahtjeva neće se moći kvalificirati kao neizvršenje presude Europskog suda.
7. Sve dok se osnovanost zahtjeva za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju odluke Europskog suda (prema članku 502. ZID KKP/11: zahtjeva za izmjenu pravomoćne sudske odluke na temelju konačne presude Europskog suda) ne ispita u skladu sa stajalištima izraženim u ovoj odluci ima se smatrati da je podnositelj takvog zahtjeva i dalje žrtva povrede prava na pravično suđenje u smislu članka 29., stavka 1. Ustava i članka 6., stavka 1. Konvencije.

Navedena stajališta odgovarajuće se primjenjuju u svim postupcima koji se pokreću zbog ponovnog (novog) suđenja kao pojedinačne mjere izvršenja presude Europskog suda u kojoj je utvrđena povreda prava na pravično suđenje ili povreda nekog drugog konvencijskog prava.

Ustavni sud RH, broj: U-III-3304/2011 od 23.1.2013.

mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur., Zagreb